

Pozemková reforma.

Byla-li smlouva, na jejímž základě byla zapsána v pozemkové knize poznámka zákazu zcizení bez svolení Státního pozemkového úřadu, schválena Obvodovou úřadovnou, jest vyrozumění o povolení dražebního řízení ohledně pozemku, stíženého zákazem, doručiti nikoliv Státnímu pozemkovému úřadu samému, nýbrž Obvodové úřadovně, od níž vycházela dispozice k poznámce zákazu zcizení, a lze rekursní lhůtu čítati teprve ode dne, kdy jí toto vyrozumění od Státního pozemkového úřadu došlo.

Při poznamenaném zákazu zcizení bez svolení Státního pozemkového úřadu má tento (příslušná Obvodová úřadovna) a s p o ň do právoplatného zcizení nemovitosti (do právoplatnosti příklepu) právo odporovati dražbě, povolené nebo třebaš i vykonané bez jeho svolení, třebaš Státní pozemkový úřad (příslušná Obvodová úřadovna) byly vyrozuměny o zahájení dražebního řízení neb o stanovení dražebního roku neb o jiném takovém úkonu a nepodaly rekurs již při této příležitosti. V nepodání rekursu Státním pozemkovým úřadem nelze spatřovati jeho svolení ke zcizení. Státnímu pozemkovému úřadu (jeho Obvodové úřadovně) nelze odpírati rekurs do povolení dražebního řízení, i kdyby byl podán až po uplynutí rekursní lhůty.

(Rozh. ze dne 5. června 1930, R II 122/30.)

Exekuce vnucenou dražbou byla vedena na nemovitost, na níž bylo poznamenáno obmezení, že až do zastavění koupeného pozemku, nejméně však po tři roky, jest k dalšímu zcizení zapotřebí schválení Státního pozemkového úřadu, a byl proto tento úřad podle § 133 ex. ř. o povolení exekuce vnucenou dražbou této nemovitosti zpraven. Usnesení povolující exekuci bylo Státnímu pozemkovému úřadu doručeno dne 14. října 1929. Rekurs, podaný Obvodovou úřadovnou Státního pozemkového úřadu dne 31. ledna 1930, rekursní soud odmítl jako opožděný.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by, nepřihlížeje nadále k důvodu, z něhož odmítl rekurs Obvodové úřadovny Státního pozemkového úřadu, znovu o rekursu tom rozhodl.

D ů v o d y:

Jest přisvědčiti Obvodové úřadovně, že sluší zkoumati, od koho vycházela dispozice k poznámce zákazu zcizení, zda od Státního pozemkového úřadu samotného, či od Obvodové úřadovny místně příslušné, a podle toho vyrozuměti Státní pozemkový úřad nebo tuto úřadovnu,

neboť jest zjevno, že, jde-li o disposici, správněji řečeno o agendu úřadovny, nelze ukládati Státnímu pozemkovému úřadu, by se s věcí zabýval, neboť právě proto jsou úřadovny zřízeny a jim určité agendy přikázány, by Státnímu pozemkovému úřadu bylo ulehčeno, ježto by nemohl všecku agendu zmoci; avšak vyrozumívati jej tam, kde má býti vyrozuměna úřadovna, ježto jde o její věc, bylo by mařiti účel zařízení čelícího k odbřemnění Státního pozemkového úřadu a rozvržení podřízenějších prací mezi řadu Obvodových úřadoven. Kdyby všecky soudy ve všech věcech Obvodových úřadoven vyrozumívaly Státní pozemkový úřad, vedlo by to ke zmatku, jenž by bránil řádnému hájení jeho pozemnoreformních práv, jichž zastupování jest v zájmu veřejném, protože jde o sociální reformu. Mělo tedy v projednávaném případě, kde smlouva, na jejímž základě zapsána v knihách poznámka zákazu zcizení bez svolení pozemkového úřadu, schválena byla Obvodovou úřadovnou v O., u níž se tedy jediné spisy nalézají a která tedy také samojediná věc posouditi může, vyrozumění o povolení dražebního řízení doručeno býti nikoli Státnímu pozemkovému úřadu samému, nýbrž této obvodové úřadovně, a lze tedy lhůtu rekursní čítati teprv ode dne, kdy jí vyrozumění to od Státního pozemkového úřadu došlo. Státní pozemkový úřad odeslal jí je, jak potvrzuje, teprv 20. ledna 1930 (tedy po více než třech měsících po doručení, jež se stalo dne 14. října 1929, z čehož nejlépe lze seznati nemožnost postupu, který zde byl zvolen, a zmatek, jenž by z něho vznikal) a Obvodová úřadovna jej obdržela, jak potvrzuje, dne 22. ledna 1930, takže, an rekurs podán na poštu 30. ledna 1930, jak záznam dochozí potvrzuje, podán byl ve lhůtě a rekursní soud jej neprávem odmítl, počítaje lhůtu rekursní ode dne doručení Státnímu pozemkovému úřadu. Ostatně jest doložiti, že při poznamenaném zákazu zcizení bez svolení Státního pozemkového úřadu má tento, pokud se týče příslušná úřadovna zajisté aspoň do pravoplatného zcizení nemovitosti t. j. do pravoplatnosti příklepu (nota bene: aspoň, čímž není řečeno, že ne ještě déle t. j. až do výslovného svolení, jak o něm níže řeč), kteráž pravoplatnost se musí řídit dnem doručení jemu pokud se týče příslušné Obvodové úřadovně, vždy právo, dražbě bez jeho svolení povolené nebo třeba i vykonané odporovati, protože právě poznamenaný zákaz zcizení bez jeho svolení a toto svolení dáno není. Jinak by bylo svolení výslovně vyhrazené v knihách poznamenané bez významu, kdyby ho účastníci mohli nedbati, naopak je nevyhnutelně nutno, by si ho napřed opatřili, chtějí-li dražbu platně zahájit, avšak byly-li Státní pozemkový úřad neb příslušná Obvodová úřadovna vyrozuměny o zahájení dražebního řízení nebo stanovení dražebního roku neb o jiném takovém úkonu a rekurs nepodaly, tedy to daleko ještě není svolením, neboť promeškání rekursu může se státi nedopatřením nebo všelijakým omylem, třeba také následkem přetíženosti prací, takže na projev vůle, na souhlas s opatřením, proti němuž rekurs zmeškán, naprosto nelze souditi, jak nejvyšší soud již mnohokrát podrobně vyložil, pokud jde o prohlášení úřadů. Zákon nezná konkludentní, mlčky učiněné prohlášení vůle, jímž jest řečené svolení, nýbrž každé úřední prohlášení

musí býti vydáno písemně ve formě jednacím řádem toho kterého úřadu pro ně předepsané, a nestačí tedy závěr podle § 863 obč. zák., kterýž dán jest jen pro soukromoprávní styk stran, pro smlouvy a pro jiné jich prohlášení, nikoli však neplatí pro úřední prohlášení. Jestliže však podle toho měla by Obvodová úřadovna právo odporovati ještě i dražebnímu roku, jenž teprv v budoucnosti by byl položen, nemůže se jí odpírati rekurs do povolení dražebního řízení, i kdyby byl podán býval až po lhůtě, neboť jest lépe, když se otázka zákazu zcizení vyřídí raději dříve než později, protože se tím účastníci uchrání zbytečných útrat a jiných materiálních škod.

Čís. 9964.

Pozemková reforma.

Omezení uložené přidělci (podmínky připojené Státním pozemkovým úřadem při svolení ke zcizení zabraného majetku) může býti v pozemkové knize vymazáno jen na základě listiny vystavené Státním pozemkovým úřadem (příslušnou Obvodovou úřadovnou), v níž dáno k tomu svolení.

(Rozh. ze dne 5. června 1930, R II 174/30).

Podle trhové smlouvy ze dne 19. července 1924 byl kupitel pozemku Karel K. povinen do tří roků se stavbou počítati a až do zastavení pozemku, nejméně však po tři roky bylo k dalšímu zcizení zapotřebí schválení Státního pozemkového úřadu. V pozemkové knize bylo jen poznamenáno, že k dalšímu zcizení jest zapotřebí schválení Státního pozemkového úřadu, k poznámce nebylo připojeno časové obmezení. Kupní smlouvou ze dne 12. prosince 1929 koupil od Karla K-a pozemek František A., jenž se pak domáhal na knihovním soudě vkladu vlastnického práva a výmazu poznámky, že k dalšímu zcizení jest třeba svolení Státního pozemkového úřadu. Soud první stolice knihovní žádosti vyhověl, rekursní soud ji zamítl. Důvody: Zákaz zcizení vložený ve smyslu § 7 záborového zákona jest zákazem veřejnoprávním a má svůj důvod v národohospodářských účelech pozemkové reformy, která jest akcí veřejnoprávní a má zabrániti každému počínu, jímž by účel a účinky pozemkové reformy byly zmařeny. Není proto věcí soudu, by rozhodoval o tom, zda byly splněny podmínky, za nichž by poznámka zákazu zcizení pozbyla účinku, zda-li totiž pozemky ve vložce čís. 376 byly zastaveny, to tím méně, an se žadatel omezil na tvrzení, že se zastavení stalo, aniž o tom předložil spolehlivé úřední potvrzení. Žadatel nepředložil svolení Státního pozemkového úřadu ke zcizení udělené dosavadnímu knihovnímu vlastníku, ani svolení k výmazu poznámky zákazu zcizení. Rekurentka tvrdí, že svolení nedala, a neměly proto žádané knihovní zápisy býti povoleny.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.